

Flora en fauna quickscan Beneluxlaan te Schoonhoven

Rapportnr.
Auteurs
Opdrachtgever
Datum uitgave

2014-N34
Sander D. Elzerman
Dhr. Ben Massoud
7 april 2015

Flora en fauna quickscan Beneluxlaan te Schoonhoven

Aanleiding

In het kader van een bestemmingsplanwijziging in de gemeente Schoonhoven is een flora en fauna onderzoek uitgevoerd. Middels een oriënterend onderzoek ('quickscan') is een indruk verkregen van de mogelijkheid dat zich beschermde soorten binnen het plangebied bevinden. Uit de quickscan moet blijken of soortgericht vervolgonderzoek nodig is. Dit kan mogelijk leiden tot de aanvraag van een ontheffing op de Flora- en faunawet en het treffen van beschermingsmaatregelen.

Het projectgebied bevindt zich aan de Beneluxlaan 1 in Schoonhoven, provincie Zuid-Holland (Figuur 1). Momenteel is hier een school gevestigd en zal een bestemming als religie/cultuur krijgen. Het plan is om hier een deel aan te bouwen op het huidige schoolplein aan de zuidzijde van het schoolgebouw. De aanbouw zal naar schatting 300 m² bedragen.

Figuur 1. De ligging van het projectgebied binnen de bebouwde kom (gele kader). Het projectgebied is rood omlijnd.

Methodiek

De flora en fauna quickscan bestaat uit een literatuuronderzoek en veldbezoek. Om een indruk te krijgen van potentiële beschermde soorten zijn verspreidingsatlassen en openbare bronnen met natuurgegevens geraadpleegd. Vervolgens is op 12 december 2014 het projectgebied bezocht om te onderzoeken of de lokale situatie geschikt is voor de potentiële soorten. Bij het veldbezoek is het projectgebied lopend doorkruist. Voor soorten, die ten tijde van het veldbezoek niet actief waren, is op basis van het voorkomen en biotoop een inschatting gemaakt over de geschiktheid van de lokale situatie. De nadruk lag op de soorten waarvoor op basis van art. 75 van de Flora- en faunawet een ontheffing nodig is en soorten waarvan de vaste rust- of verblijfplaats jaarrond beschermd is (Ministerie van LNV, 2009). Het betreffen zgn. Tabel 2 en 3-soorten die vallen onder de zwaarste beschermingsregimes (Ministerie van LNV, 2005). Wanneer werkzaamheden deze soorten (mogelijk) treffen dan is een ontheffing verplicht. Voor soorten opgenomen in Tabel 1 geldt bij ruimtelijk

ontwikkelingen een vrijstelling wanneer men de Zorgplicht in acht neemt. De Zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) is een algemeen geldende fatsoenseis ten aanzien van de omgang met flora en fauna.

De (potentiële) functionaliteit van het onderzoeksgebied is voor alle beschermde soortgroepen tijdens het veldbezoek beoordeeld.

Wet- en regelgeving

Dit onderzoek richt zich op de beschermde soorten uit de Flora- en faunawet. In beginsel zijn alle in Nederland in het wild levende dieren en planten beschermd. De bescherming wordt vormgegeven door verbodsbepalingen en een Algemene Zorgplicht.

Voor bepaalde soorten geldt een vrijstellingsregeling. Uitgangspunt hierbij is dat de werkzaamheden geen afbreuk mogen doen aan de duurzame instandhouding van planten- of dierenpopulaties. Voor soorten die in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn (Tabel 3) worden genoemd en voor de per Algemene Maatregel van Bestuur (Vrijstellingenbesluit) aangewezen zeldzame en bedreigde soorten (Tabel 3) gelden daarnaast verzwaarde eisen.

De aanvragen voor een ontheffing op de Flora- en faunawet worden ingediend en beoordeeld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van Economische Zaken (Ministerie van EZ). Wanneer de wetgeving van de Flora- en faunawet overtreden wordt dan kan een handhaver het werk stilleggen, de activiteiten verbieden, beëindigen en/of een proces-verbaal opmaken. Een overtreding op de Flora- en faunawet wordt gezien als een economisch delict. Het Openbaar Ministerie zal in het geval van een overtreding uiteindelijk het vonnis uitspreken.

Algemene Zorgplicht (Art. 2)

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en niet van individuele dieren. Echter, de intrinsieke waarde van elk individueel dier en plant wordt wel erkend. Mensen mogen hier dus niet onzorgvuldig mee omgaan. Vanuit deze gedachte is de Zorgplicht opgesteld:

- *Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving;*
- *De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten, nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.*

De Zorgplicht is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Ontheffing, Soortenstandaard en Ecologisch Werkprotocol

Wanneer een beschermde plant of dier getroffen dreigt te worden door de werkzaamheden dan moeten maatregelen genomen worden om dit te voorkomen. Mitigerende maatregelen worden getroffen voordat de werkzaamheden uitgevoerd gaan worden. Op deze manier biedt het de mogelijkheid aan beschermde soorten om uit te wijken wanneer de werkzaamheden van start gaan. Compensatie gebeurt daarentegen achteraf. Als het project op zijn einde loopt of afgerond is worden nieuwe mogelijkheden geboden aan de beschermde soort om zich opnieuw te kunnen vestigen. Gedacht kan worden aan het in metselen van Gierzwaluwdakpannen bij een nieuwbouwproject. Voor een aantal soorten worden vaak ontheffingen aangevraagd. Het ministerie heeft voor deze soorten 'Soortenstandaarden' ontwikkeld. In deze Soortenstandaarden staan de ecologische aspecten van de betreffende soort en richtlijnen voor degelijk onderzoek. Daarbij wordt een set van standaard mitigerende en compenserende maatregelen beschreven. Een deskundig ecoloog kan beoordelen op welke wijze de maatregelen toegepast kunnen worden bij de specifieke situatie. Welke maatregelen getroffen moeten worden bij het project worden vastgelegd in een Ecologisch Werkprotocol. Dit werkprotocol geeft praktische richtlijnen voor de uitvoering van de maatregelen. Het ecologisch werkprotocol is aanwezig op de plaats van uitvoering en bekend bij alle betrokken partijen.

Verbodsbepalingen

De bescherming van planten en dieren is gebaseerd op het 'Nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen, dat in principe werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geen negatief effect mogen hebben op beschermde flora en fauna, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen. Wanneer de activiteiten geen negatief effect hebben op de flora en fauna dan is er geen ontheffing nodig. In veel gevallen is dat echter moeilijk vooraf te bepalen. Daarom is het raadzaam om vooraf het voorkomen van beschermde soorten in kaart te laten brengen. Hiermee wordt niet alleen het voorkomen van een soort binnen het projectgebied bepaald, maar ook de mate van aanwezigheid en daarmee het effect van de activiteiten. De volgende verbodsbepalingen zijn in dit kader van belang:

Artikel	Verbodsbepaling
8	het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
11	het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Een aantal soorten flora en fauna kent een zwaarder beschermingsregime (Ministerie van LNV, 2005). Deze soorten zijn opgenomen in drie tabellen. Het is mogelijk om voor deze soorten een ontheffing aan te vragen. Of een ontheffing aangevraagd moet worden hangt af van de zeldzaamheid van de soort en impact van de werkzaamheden.

In **Tabel 1** staan de soorten met het lichtste beschermingsregime. Voor soorten die opgenomen zijn in deze tabel geldt een algemene vrijstelling of ontheffing met lichte toetsing. De vrijstelling geldt voor de volgende werkzaamheden:

- Bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw);
- Bestendig gebruik;
- Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Vallen de activiteiten onder één van deze noemers dan is de vrijstellingsregeling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet van toepassing. Als geen sprake is van dit type werkzaamheden dan is toch een ontheffingsaanvraag nodig. De Algemene Zorgplicht blijft in alle gevallen wel van kracht.

Bij **Tabel 2** is sprake van een zwaarder beschermingsregime. Hier dient voor de werkzaamheden, zoals die genoemd zijn bij Tabel 1, te worden gewerkt volgens een Gedragscode. De door het ministerie goedgekeurde gedragscodes hebben een landelijke dekking, maar zijn alleen van toepassing binnen een bepaalde sector, zoals de Waterschappen, gemeentewerken of Bouwsector. Op de website van het ministerie staat een overzicht van de goedgekeurde gedragscodes. De maatregelen uit een gedragscode worden op de specifieke situatie aangepast in de vorm van een Ecologisch Werkprotocol. Alleen indien volgens de gedragscode of een ecologisch werkprotocol gewerkt wordt is een ontheffing niet nodig. Bij alle overige activiteiten moet een ontheffing worden aangevraagd die bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland een lichte toets krijgt.

Het zwaarste beschermingsregime kent **Tabel 3**. In deze tabel staan soorten die op Europees niveau onder druk staan. Het zijn soorten, die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in Bijlage 1 van de Algemene Maatregel van Bestuur. Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen en werkzaamheden is het verplicht een ontheffing aan te vragen. Een gedragscode volstaat hier in de meeste gevallen niet.

Vogels

In de bovengenoemde tabellen zijn vogels niet opgenomen. Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten worden in beginsel gelijkwaardig beschermd. Het is in het algemeen verboden om vogels te doden, te verontrusten, hun nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen te verstoren. Indien de werkzaamheden vallen onder in Tabel 1 genoemde activiteiten dan kan worden volstaan met een goedgekeurde gedragscode. Voor alle overige activiteiten dient een ontheffing aangevraagd te worden. In de praktijk gaat het met name om werkzaamheden gedurende het broedseizoen. Buiten het broedseizoen zullen de meeste activiteiten minder problemen geven. Uitzondering hierop vormt een selectie aan vogelsoorten die jaarronde bescherming genieten (Ministerie van LNV, 2009). De nesten van deze soorten mogen ook buiten het broedseizoen niet verstoord worden. De jaarrond beschermde vogelsoorten zijn ingedeeld in vijf categorieën. Voor de soorten uit de vijfde categorie geldt alleen onder specifieke omstandigheden een ontheffingsplicht.

Voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen

Naast de dieren zelf worden ook hun voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen beschermd. Onder een voortplantingsplaats wordt niet alleen een nest van een vogel of kolonieverblijf voor vleermuizen verstaan, maar ook de directe omgeving. Sommige faunasoorten zijn zeer kritisch wat betreft hun foerageerplek of slaapplek. Zij stellen specifieke eisen aan het leefmilieu en kunnen ook moeilijk overschakelen op een veranderde situatie. Indien werkzaamheden invloed hebben op vaste rust- en verblijfplaatsen dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Natura 2000 en Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Om de achteruitgang van de biodiversiteit in Europa te stoppen worden belangrijke natuurgebieden met elkaar verbonden. Dit netwerk van Europese natuurgebieden is Natura 2000. De wettelijke bescherming van Natura 2000-gebieden in Nederland is verankerd in de Natuurbeschermingswet 1998. De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten, terwijl de Natuurbeschermingswet zich richt op de bescherming van habitats met bijbehorende kenmerkende flora en fauna. Natura 2000-gebieden worden beschermd op basis van het voorkomen van bepaalde soorten flora en fauna en/of waardevolle habitats. Projecten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling mogen geen negatieve invloed hebben op de doelsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen (Nb-wet, art. 19). Hierbij dient ook de 'externe werking' van een buiten het Natura 2000-gebied gelegen project op het beschermde natuurgebied getoetst te worden.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS), vormt een uitbreiding op het Natura 2000-netwerk binnen Nederland. Binnen het NNN liggen niet alleen beschermde natuurgebieden, maar ook landbouwgebieden die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en grote wateren, zoals de kustzone van de Noordzee en Waddenzee. Door deze gebieden met verbindingzones aan elkaar te koppelen ontstaat een netwerk waar uitwisseling kan plaatsvinden tussen flora en fauna. Op deze manier kan de Nederlandse biodiversiteit worden ondersteund. Het NNN is niet in zijn geheel door een wettelijke kader beschermd, maar door een beleidskader (Ministerie VROM, 2006). Onder bepaalde voorwaarden is ruimtelijke ontwikkeling binnen het NNN mogelijk.

Resultaten

Het projectgebied is beschreven aan de hand van de landschappelijke en ecologische kenmerken. Vervolgens worden de aangetroffen en, indien van toepassing, de te verwachten soorten behandeld.

Beschrijving projectgebied

De bestemmingsplanwijziging heeft betrekking op een schoolgebouw. De projectlocatie bestaat geheel uit verhard terrein. Het plan is om het huidige gebouw uit te breiden. Dit gaat ten koste van het schoolplein. De aanbouw staat aan de zuidzijde van de school gepland (Figuur 2). Het schoolplein gaat gebruikt worden als parkeerterrein. Op het schoolplein bevindt zich een kleine fietsenstalling. Het gehele terrein wordt omheind met hekwerk.

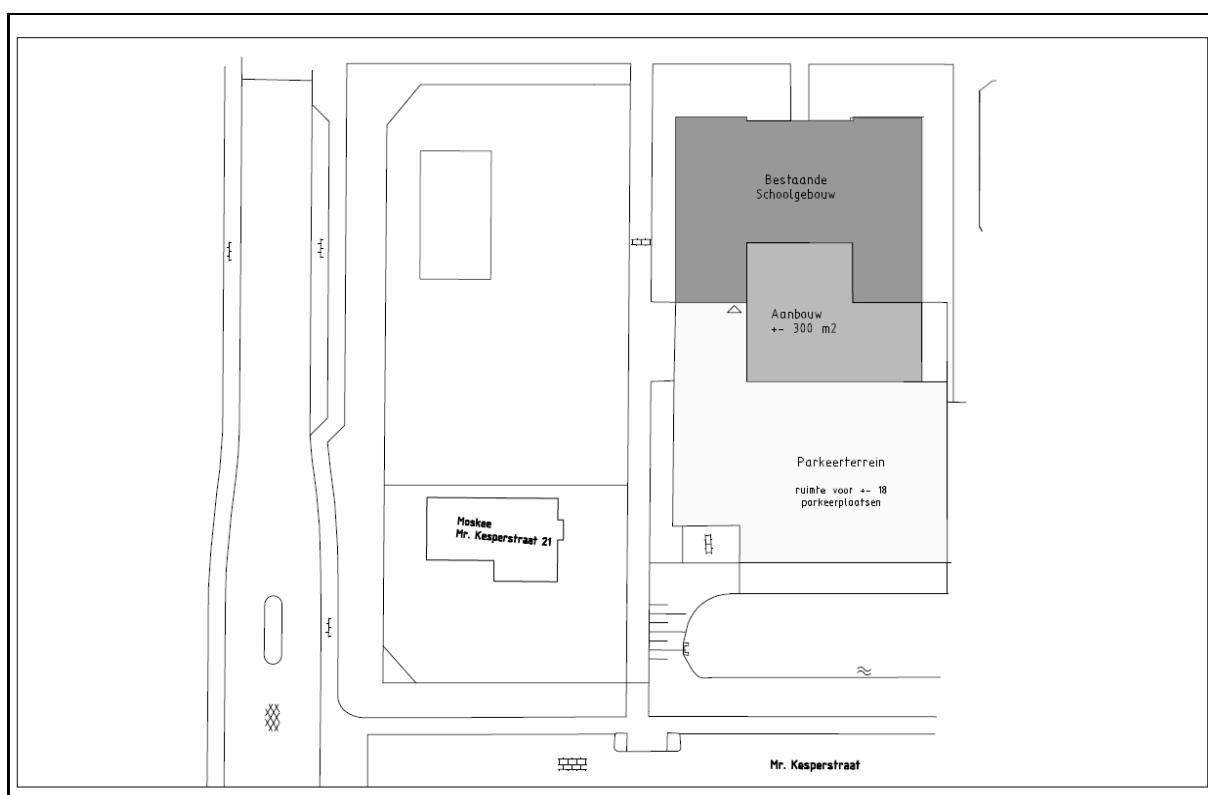
Het enige groen bevindt zich langs de randen van het schoolplein. Verder groeit er een boom op het schoolplein (Figuur 3). Deze zal verdwijnen ten koste van de nieuwbouw. Op dit deel van het terrein vindt de uitbreiding plaats. De aanbouw wordt gerealiseerd met een knik naar de binnenzijde van de 'U' van de huidige school (Figuur 4).

Figuur 2. Zuidzijde van het gebouw gezien vanaf het schoolplein.

Figuur 3. De boom op het schoolplein zal gekapt worden voor de uitbreiding.

Figuur 4. Schematische voorstelling van de toekomstige inrichting.

Aangetroffen (beschermde) soorten

Gezien het feit dat het projectgebied geheel uit verharding bestaat vormt het slechts voor een beperkt aantal beschermde soorten een geschikt habitat. Muurplanten konden hierbij al snel worden uitgesloten, omdat de muren intensief onderhouden zijn. Hier groeiden geen planten. Buiten de muurflora maken ook enkele soorten fauna gebruik van gebouwen. Het gaat hierbij in de regio van Schoonhoven om Huismus *Passer domesticus*, Gierzwaluw *Apus apus* en vleermuizen.

De school is een U-vormig gebouw dat grotendeels voorzien is van veel ramen en houtwerk. De twee uitstekende muren aan de zuidzijde van het gebouw waren geheel opgebouwd uit bakstenen. In beide muren zitten geen ramen. Een opening, zoals een stootvoeg, biedt al genoeg ruimte voor een Gewone Dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* om in de spouwmuur te kruipen (Limpens *et al.*, 1997). Dergelijke openingen waren echter niet in de muren aanwezig. De tussenruimte en muren waar de ramen van de klaslokalen zich bevinden zijn geen openingen die toegang bieden tot een besloten ruimte (Figuur 6 en 7). Het plaatwerk tegen muren is hier geheel afgesloten. Het plaatwerk langs de

kopgevel is ook geheel gesloten (Figuur 8). De kopgevels zijn aan de bovenzijde afgedekt met tegels en een plint als omlijsting. Tussen de tegels bevinden op sommige plekken openingen (Figuur 4). Hier zou een vleermuis gebruik van kunnen maken, maar er is verder in de muur geen verblijfsruimte. De holte is slechts vier tot vijf centimeter diep (Figuur 9). Voor een vleermuis is dit te weinig. De weersomstandigheden hebben directe invloed op deze beperkte tussenruimte.

De twee vogels Huismus en Gierzwaluw, die in gebouwen broeden, zijn jaarrond beschermd. Hun nesten en de functionele omgeving worden ook buiten de broedtijd beschermd. Het projectgebied is voor beide soorten echter ongeschikt. De Gierzwaluw broedt bij voorkeur onder dakpannen, spleten tussen de overstek en de muur of kieren onder een dakgoot (Dienst Regelingen, 2011). Het schoolgebouw biedt deze mogelijkheden niet. Zoals bij de vleermuizen al is beschreven hebben de muren geen geschikte holtes.

De Huismus broedt in verschillende typen holtes in huizen, maar met name onder dakpannen (Dienst Regelingen, 2011b; Heij, 1985). De bouwstijl is in dit geval niet geschikt voor deze soort. Er is geen mogelijkheid voor een Huismus om in een besloten ruimte te kruipen. De directe omgeving van het schoolgebouw is ook matig geschikt broedbiotoop. De gebouwen rondom de school betreffen hoogbouw, een peuterspeelzaal en enkele winkels. Deze gebouwen hebben allen platte daken waar Huismussen vaak geen broedgelegenheid kunnen vinden. De woningen aan de Regiment van Heutszstraat, Meester Kesperweg en Buys Ballotsingel vormen in dat opzicht meer geschikte broedlocaties vanwege de daken met dakpannen.

Op het schoolplein staat een esdoorn *Acer spec.* (Figuur 3). Om de uitbreiding van het gebouw mogelijk te maken moet de boom wijken. De boom is geïnspecteerd op de aanwezigheid van vogelnesten en hopen waar vleermuizen in kunnen verblijven. Vleermuizen brengen de dag niet alleen door in gebouwen, maar bepaalde soorten doen dat ook in bomen (Limpens *et al.*, 1997). In de stam waren geen spleten of hopen te zien. Er bevond zich ook geen nest in de boomkroon. De esdoorn biedt wel mogelijkheden voor een algemeen voorkomende vogel als de Houtduif *Columba palumbus* om te gaan nestelen. Bij het kappen van de boom moet hier rekening mee worden gehouden.

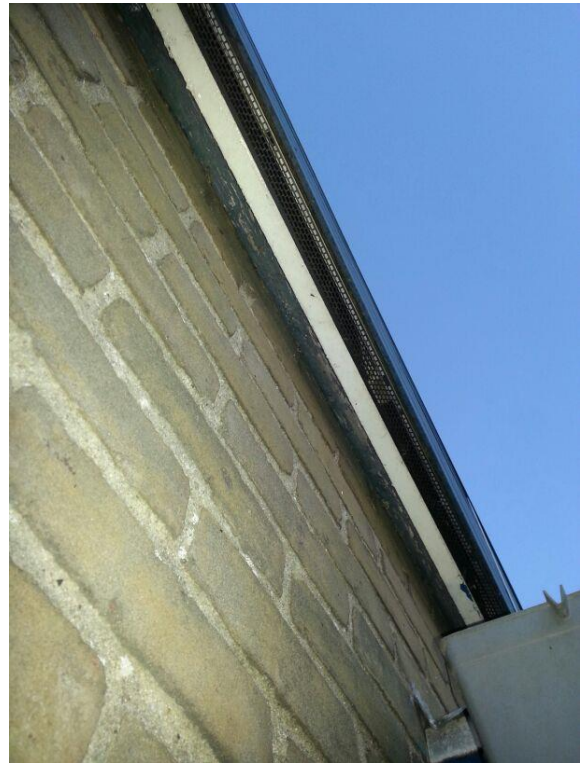
Voor de andere soortgroepen wordt het onderzoeksgebied op basis van het veldbezoek en de literatuurgegevens niet geschikt geacht voor strikt beschermde soorten.

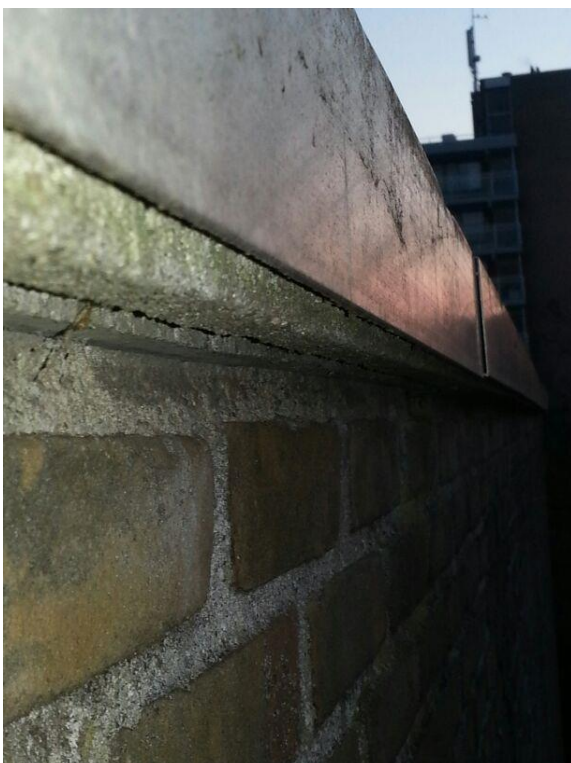
Figuur 5. De dakrand is afgewerkt met stenen tegels, een daklijst en bitumen dak.

Figuur 6. Detailopname van de gesloten kier tussen het houtwerk langs de ramen en de muur.

Figuur 7. De opening tussen de muur en de gevelplaat langs de lange zijde van het schoolgebouw is voorzien van een rooster.

Figuur 8. Een deel van de gevel aan de zuidzijde van de school is geheel aansluitend op de muur.

Figuur 9. De kier tussen de muur en de daklijst is slechts enkele centimeters diep.

Gebiedsbescherming

Belangrijke natuurgebieden in Nederland worden beschermd middels de Natuurbeschermingswet 1998. Deze bescherming heeft betrekking op gebieden van het Natura 2000-netwerk en Beschermde Natuurmonumenten. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden voor het projectgebied zijn de Boezems van Kinderdijk en de Donckse Laagten in de Albasserverwaard. Deze gebieden liggen op een dermate grote afstand dat geen invloed van de ruimtelijke ontwikkeling binnen het projectgebied te verwachten valt.

Er zijn ook gebieden die vanwege hun natuurwaarden planologisch worden beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland en de Nationale Landschappen. De rivier de Lek en enkele graslandpercelen buiten de bebouwde kom van Schoonhoven maken onderdeel uit van het NNN. Daarnaast ligt Schoonhoven te midden van het Nationaal Landschap 'Groene Hart' (Figuur 10). De uitbreiding van de hoeveelheid bebouwing bedraagt 300 m² binnen de bebouwde kom. Het stedelijke karakter van het projectgebied voor natuurwaarden in het buitengebied verandert niet wezenlijk. Er worden geen negatieve effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op de natuurwaarden in het NNN en/of het Nationaal Landschap verwacht.

Figuur 10. De ligging van het projectgebied (rode stip) ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur (het huidige Natuurnetwerk Nederland) en Nationaal Landschap 'Groene Hart'.

Conclusie en aanbevelingen

Er zijn plannen om de bestemming van de Beneluxlaan 1 in Schoonhoven te wijzigen. Het gebouw krijgt een andere functie en zal worden uitgebreid. De uitbouw is gepland op het huidige schoolplein. Voor deze ruimtelijke ontwikkeling is een flora en fauna quickscan uitgevoerd. Dit verkennende onderzoek was gericht op alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet.

Het projectgebied bestond uit een schoolgebouw met schoolplein. Op basis van het biotoop en de bouwstijl werd het projectgebied niet geschikt geacht voor beschermde flora en fauna. Voor de werkzaamheden is geen ontheffing voor de Flora- en faunawet nodig. Daarnaast is de afstand tot de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden dermate groot dat geen negatieve invloed van de ruimtelijke ontwikkeling te verwachten valt.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient men te allen tijde rekening te houden met de in de Flora- en faunawet opgenomen Algemene Zorgplicht (Art. 2). De Zorgplicht houdt in dat schadelijke effecten aan planten en dieren door menselijk handelen tot een minimum beperkt moeten worden. Deze wettelijke verplichting geldt voor alle flora en fauna in Nederland ongeacht de beschermde status.

Voor het kappen van de esdoorn dient de boom vooraf gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van een vogelnest. Het kappen zelf dient buiten het broedseizoen plaats te vinden. Alle broedende vogels en hun nesten zijn beschermd ex. art. 11 van de Flora- en faunawet. Het broedseizoen duurt globaal vanaf half maart tot en met half juli, maar is soortspecifiek. Mogelijk is het voor het kappen van de bomen een kapvergunning verplicht. Informeer hiernaar bij de gemeente Schoonhoven.

Literatuur

Dienst Regelingen. 2011a. *Soortenstandaard Gierzwaluw Apus apus*. Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Den Haag.

Dienst Regelingen. 2011b. *Soortenstandaard Huismus Passer domesticus*. Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Den Haag.

Heij, C.J. 1985. *Comparative ecology of the house sparrow Passer domesticus in rural, suburban and urban situations*. Proefschrift Vrije Universiteit Amsterdam.

Limpens, H., Mostert, K. & W. Bongers (red). 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Ministerie van LNV en VROM en de provincies. 2006. *Spelregels EHS*. Ministerie van LNV, Den Haag.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2005. *Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet*. Staatscourant 2 februari 2005, nr. 23, p. 16.

Ministerie van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij. 2009. *Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen*. 26 augustus 2009. Brief Dienst Regelingen, Den Haag.

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. 2006. *Nota Ruimte – Ruimte voor ontwikkeling*. Ministerie van VROM, Den Haag.

Flora en fauna quickscan Beneluxlaan te Schoonhoven

Status uitgave Definitief
Rapport nr. 2014-N34
Auteurs Sander D. Elzerman
Datum uitgave 7 april 2015

Foto's S.D. Elzerman & A. Ben Massoud
Kaartmateriaal GoogleEarth

Projectnr. 2014052
Opdrachtgever Dhr. Ben Massoud

© Elzerman Ecologisch Advies
Leeuwerik 20
3299 BZ Maasdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.
Elzerman Ecologisch Advies kan door de opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.